

KARTA KURSU

rok akademicki 2024/2025

Kierunek: Psychologia
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: III
Semestr: V (zimowy)

Nazwa	Diagnoza psychologiczna A
Nazwa w j. ang.	Psychological diagnosis A

Koordynator	Dr Radosława Herzog-Krzywoszańska, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		Dr Radosława Herzog-Krzywoszańska, prof. UKEN mgr Beata Pacula-Leśniak
Punktacja ECTS*	6	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest ukazanie teoretycznych i aplikacyjnych aspektów diagnozy psychologicznej oraz zapoznanie studentów z podstawowymi metodami diagnozowania (wywiad, obserwacja). W trakcie kursu omówione zostaną: pojęcie, przedmiot i modele diagnozy psychologicznej. Przedstawione zostaną także etapy procesu diagnostycznego oraz kwestie związane z relacją diagnostyczną w wymiarze psychospołecznym. Dodatkowym celem kursu jest zapoznanie studentów z założeniami oraz możliwościami i zasadami stosowania wybranych technik projekcyjnych oraz analizy wytworów w procesie diagnostycznym. Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności związane ze stosowaniem różnych metod w procesie diagnostycznym. Ponadto studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa-diagnosty, a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji diagnostycznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych pojęć i teorii z zakresu metodologii badań psychologicznych i wnioskowania statystycznego
Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych oraz odczytywania wyników prostych analiz statystycznych
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Potrafi scharakteryzować modele diagnozy psychologicznej oraz etapy procesu diagnostycznego.	K_W05, K_W12, K_W14
	W02 Potrafi wymienić różne rodzaje wywiadu i obserwacji psychologicznej, zna zasady ich przeprowadzania oraz zapisu i interpretacji danych.	K_W05, K_W12
	W03 Potrafi scharakteryzować założenia i budowę technik projekcyjnych na przykładzie Testu Rorschacha, Testu Murray'a i Testu Zdań Niedokończonych Rottera oraz zasady analizy wytworów na przykładzie rysunków dzieci i dorosłych.	K_W05, K_W12

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Potrafi zaplanować proces diagnostyczny z użyciem metod jakościowych, dostosowując ich formę i treść do celów w konkretnym przypadku.	K_U01, K_U02, K_U07
	U02 Potrafi przeprowadzić badanie diagnostyczne z użyciem wywiadu, obserwacji, technik projekcyjnych lub analizy wytworu, zapisać dane i zinterpretować je.	K_U07
	U03 Potrafi zredagować krótki raport z przeprowadzonego badania diagnostycznego, zawierający opis użytych metod, procedury oraz wyników wraz z interpretacją.	K_U03, K_U06, K_U07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Ma świadomość ograniczeń i typowych błędów związanych ze stosowaniem metod jakościowych w diagnozie psychologicznej.	K_K06
	K02 Jest świadomy kompetencji i uprawnień, jakie musi posiadać osoba wykorzystująca w pracy metody diagnostyki.	K_K06
	K03 Rozumie potrzebę doskonalenia swoich kompetencji diagnostycznych podczas studiów, szkoleń i superwizji.	K_K02

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	20			10								
30												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną i dyskusją grupową.
 Ćwiczenia: prezentacja metod i technik diagnostycznych, analiza literatury, analiza filmów, studia przypadków, ćwiczenia indywidualne i grupowe, burza mózgów, prezentacje z objaśnieniem, analiza materiałów zebranych przez studentów, praca z tekstem.
 Projekt indywidualny: analiza i interpretacja wyników przeprowadzonego badania psychologicznego z wykorzystaniem metod diagnostycznych poznanych na zajęciach.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Grydydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Pracapisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x						x	
W02						x						x	
W03						x						x	
U01						x		x				x	
U02						x		x				x	
U03						x		x				x	
K01						x		x					
K02						x		x					
K03						x		x					

Kryteria oceny	Egzamin testowy przeprowadzony stacjonarnie/zdalnie (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: udokumentowanie 3 spotkań z osobą badaną (transkrypcje wywiadów, wyniki badania technikami projekcyjnymi), poprawne wykonanie projektu indywidualnego - napisanie raportu z badania psychologicznego, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalna max 1 nieobecność)
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Pojęcie, przedmiot i modele diagnozy psychologicznej.
2. Sposoby ujmowania procesu diagnostycznego i jego etapy.
3. Diagnozowanie jako interakcja społeczna – perspektywa diagnosty (świadomość metodologiczna, oczekiwania) oraz badanego (nastawienie emocjonalno-motywacyjne) jako czynniki modyfikacji efektów diagnostycznych.
4. Wywiad jako jedna z podstawowych metod diagnostycznych. Definicja wywiadu, typy wywiadów. Kontakt diagnostyczny.
5. Techniki projekcyjne – podstawowe zagadnienia: pojęcie projekcji, zalety oraz wady technik projekcyjnych. Rodzaje i przykłady metod projekcyjnych. Kontrowersje związane z używaniem technik projekcyjnych.
6. Jakościowa i ilościowa analiza wytworów w kodzie graficznym (rysunkowym) na przykładzie Testu Rysunku Rodziny Braun-Gałkowskiej.
7. Jakościowa analiza wytworów w kodzie pojęciowym na przykładzie Testu Niedokończonych Zdań Rottera (RISB) - analiza i interpretacja.
8. Analiza testów apercepcji tematycznej na przykładzie Testu Apercepcji Tematycznej Murraya (TAT) oraz Testu Apercepcji Tematycznej dla Dzieci (CAT-H / CAT-A).
9. Test Plam Atramentowych Rorschacha – wskazówki interpretacyjne i kontrowersje.
10. Etyczne aspekty diagnozy psychologicznej. Kwestie etyczne w diagnozie psychologicznej – studia przypadków. Standardy diagnozy psychologicznej.

Ćwiczenia:

1. Przygotowanie wywiadu i sposoby jego prowadzenia. Struktura wywiadu, tematyka wywiadu, pytania w wywiadzie diagnostycznym.
2. Obserwacja jako jedna z podstawowych metod diagnostycznych: przedmiot i cel obserwacji, rodzaje obserwacji. Sposoby pozyskiwania danych obserwacyjnych. Planowanie badań obserwacyjnych. Ćwiczenia praktyczne. Korzyści oraz ograniczenia obserwacji i wywiadu w poznawaniu człowieka. Sposoby rejestracji, opracowywania oraz interpretacji danych obserwacyjnych oraz pochodzących z wywiadu.
3. Transkrypcja danych, interpretacja, rola diagnosty, błędy diagnostyczne. Analiza treści wywiadów przeprowadzonych przez studentów dotyczących aktualnej sytuacji osoby badanej i planów na przyszłość. Analiza treści wywiadów przeprowadzonych przez studentów dotyczących przeszłości osoby badanej.
4. Analiza wyników badań przeprowadzonych przez studentów z wykorzystaniem RISB. Przygotowywanie poprawnego raportu z badania psychologicznego.
5. Omówienie projektów indywidualnych studentów. Podsumowanie zajęć: wywiad i obserwacja jako podstawowe narzędzia w rękach psychologa, wykorzystanie technik projekcyjnych w procesie diagnostycznym.

Wykaz literatury podstawowej

1. Braun-Gałkowska, M. (2017). *Rysunek projekcyjny*. Kraków: WAM. S.15-93.
2. Jaworowska, A., Matczak, A. (2008). *RISB. Test Niedokończonych Zdań Rottera. Polskie normalizacje. Podręcznik*. Warszawa: PTP PTP.
3. Kowalik S. (2016). Modele diagnozy psychologicznej. W: H. Sęk (red.), *Psychologia kliniczna, tom 1*. Warszawa: PWN.
4. Ogólnopolska Sekcja Diagnozy Psychologicznej PTP (2018). *Standardy diagnozy psychologicznej. Nowelizacja*. (<https://ptp.krakow.pl/wp-content/uploads/2021/01/Nowelizacja-Standardów-diagnozy-psychologicznej.pdf>)
5. Polskie Towarzystwo Psychologiczne (2018). *Kodeks Etyczny Psychologa*. (http://www.ptp.org.pl/teksty/NOWY_KODEKS_PTP.pdf)
6. Stemplewska-Żakowicz, K. (2005). Jak zrobić dobry wywiad (recepta metodologiczna). W: K. Stemplewska-Żakowicz, K. Krejtz (red.), *Wywiad psychologiczny. 1. Wywiad jako postępowanie badawcze*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
7. Stemplewska-Żakowicz, K. (2016). *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna*. Gdańsk: GWP. S. 27-43, 57-88, 159-223.
8. Szustrowa, T. (2009). Swobodne techniki diagnostyczne: wywiad i obserwacja - reprint. W: K. Stemplewska-Żakowicz, K. Krejtz (red.), *Wywiad psychologiczny. 1. Wywiad jako postępowanie badawcze*. Warszawa: PTP PTP.
9. Zespół ds. kodeksu w obszarze diagnozy PTP (2020). *Szczegółowe opisy etyczne dotyczące diagnozy psychologicznej*. (<https://www.practest.com.pl/files/mojepliki/1.10.2020-r.-Diagnoza-psychologiczna-II-częci-KEP-PTP.-Dokument-po-konsultacjach-społecznych..pdf>)

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Bellak, L., Abrams, D. M. (2008). *CAT-A. Test Apercepcji Tematycznej dla Dzieci. Wersja z Postaciami Zwierząt. Podręcznik*. Warszawa: PTP PTP.
2. Bellak, L., Bellak, S. S., Hurvich, M. S. (2008). *CAT-H. Test Apercepcji Tematycznej dla Dzieci. Wersja z Postaciami Ludzi. Podręcznik*. Warszawa: PTP PTP.
3. Lilienfeld, S. O., Wood, J. M., Garb, H. N. (2002). *Status naukowy technik projekcyjnych*. Kraków: Wydawnictwo UJ.
4. Maurer, M. H. (2017). Draw, Write, Speak, Play: The Role of Projection in Diagnosis and Therapy of Children and Adolescents. In: M. H. Maurer (red.), *Child and Adolescent Mental Health*. London: IntechOpen.
5. Murray, H. (1987). *TAT - Test Apercepcji Tematycznej. Podręcznik*. Warszawa: PTP PTP.
6. Paluchowski, W. J. (2007). *Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
7. Rorschach, R. (2009). *ROR. Test Rorschacha – tablice*. Warszawa: PTP PTP.
8. Stemplewska-Żakowicz, K. (2004). *O rzeczach widywanych na obrazkach i opowiadanych o nich historiach. TAT jako metoda badawcza i diagnostyczna*. Warszawa: Academica.
9. Stemplewska-Żakowicz, K., Paluchowski, J. W. (2014). Podstawy diagnozy psychologicznej. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki t. 2*. Gdańsk: GWP.
10. Suchańska, A. (2007). *Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. S. 16-47, 193-249.
11. Wallon, A., Cambier, A., Engelhart, D. (1993). *Rysunek dziecka*. Warszawa: WSiP.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	44
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	0
	Przygotowanie do egzaminu	55
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6